

KRIZOVÝ PLÁN
ZŠ Horažďovice, Komenského ul. 211

Krizový plán pro řešení výskytu rizikového chování byl vypracován dle *Metodického pokynu MŠMT č.j. 14514/2000-51, Věstníku MŠMT č. j. 20 OO6/2007-51 a Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. 21291/2010-28* jako příloha B) *Minimálního preventivního programu rizikového chování.*

1) Konzumace či nález tabákových výrobků ve škole nebo při akcích školy

- a) V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci tabákových výrobků v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
- b) Tabákový výrobek je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby tento nemohl v konzumaci pokračovat.
- c) Pedagogický pracovník dále postupuje v souladu s vnitřním řádem školy takto: o události sepíše stručný záznam (pokud možno zjistí okolnosti, např. odkud, od koho má žák tabákový výrobek apod.), který založí školní metodik prevence do své agendy.
- d) Třídní učitel informuje o případu zákonného zástupce žáka.
- e) V závažných případech (zejména s ohledem na věk, chování dítěte nebo sociální prostředí) a jestliže se jednání opakuje, vyrozumí škola OSPOD, popř. Policii ČR.
- f) Z konzumace tabákových výrobků ve škole nebo při akcích školy vyvodí škola opatření v souladu s vnitřním řádem školy.

2) Konzumace alkoholu ve škole nebo při akcích školy

- a) V případě, kdy se žák dostaví do školy či na akci školy pod vlivem alkoholu nebo je přistižen při konzumaci alkoholu v prostorách školy nebo v době

školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.

- b) Alkohol je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby tento nemohl v konzumaci pokračovat.
- c) Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností, pedagogický pracovník posoudí, jestli žáku nehrozí nějaké nebezpečí.
- d) V případě, kdy je žák pod vlivem alkoholu do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a neprodleně volá lékařskou službu první pomoci.
- e) Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, postupuje pedagogický pracovník v souladu s vnitřním řádem školy takto: o události sepiše stručný záznam s vyjádřením žáka (pokud možno zjistí okolnosti, který založí školní metodik prevence do své agendy a vyrozumí vedení školy.
- f) V případě, že žák není schopný pokračovat ve vyučování a není nutné volat lékařskou službu první pomoci, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce žáka a vyzve jej, aby si svěřenou osobu vyzvedl.
- g) Jestliže není zákonný zástupce dostupný, poskytne škola žáku pod vlivem alkoholu veškerou péči a vyrozumí OSPOD, popř. Policii ČR.
- h) Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že nezletilý žák konzumoval alkohol ve škole nebo při akcích školy i v případě, kdy je žák schopen výuky.
- i) Jestliže se situace opakuje, plní škola oznamovací povinnost k OSPOD, popř. Policii ČR.
- j) Z konzumace alkoholu ve škole nebo při akcích školy vyvodí škola opatření v souladu s vnitřním řádem školy
- k) V případě důvodného podezření na intoxikaci žáka může pedagogický pracovník v určitých případech provést orientační test na přítomnost alkoholu (dechovou zkoušku) ze zákona § 16 z.č. 379/2005 Sb. V ostatních případech důvodného podezření může pedagogický pracovník orientační test provést pouze na základě předem získaného souhlasu zákonného zástupce nezletilého žáka s orientačním testováním žáka na přítomnost alkoholu.

3) Nález alkoholu ve škole nebo při akcích školy

V případě, kdy pracovníci školy naleznou v prostorách školy alkohol, postupují takto:

- a) Nalezenou tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
- b) O nález ihned uvědomí vedení školy.
- c) Nalezenou tekutinu uloží u vedení školy pro případ usvědčujícího důkazu.
- d) Zpracují stručný záznam o události.

V případě, kdy pracovníci školy zadrží u některého žáka alkohol, postupují takto:

- a) Zabavenou tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
- b) O nález ihned uvědomí vedení školy.
- c) O nález sepiší stručný záznam (pokud možno zjistí okolnosti, např. datum, čas, svědkové) odkud, od koho má žák alkohol apod.), který založí školní metodik prevence do své agendy.
- d) Pokud je alkohol nalezen u konkrétního žáka, vyrozumí jeho zákonného zástupce a v případě, že se jedná o opakovaný nález u téhož žáka, je vyrozuměn i OSPOD.
- e) V případě podezření, že alkohol obsahuje i jiné příměsi a byl nalezen u žáka, který se jím intoxikoval, předají zajištěnou tekutinu přivolanému lékaři.

4) Konzumace návykových látek (NL) ve škole nebo při akcích školy

- a) V případě, kdy se žák dostaví do školy či na akci školy pod vlivem NL nebo je přistižen při užívání NL v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v dalším užívání zabránit.
- b) NL je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby tento nemohl v jejím užívání pokračovat.
- c) Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností, pedagogický pracovník posoudí, jestli žáku nehrozí nějaké nebezpečí.

- d) V případě, kdy je žák pod vlivem NL do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě nebo je pozměněno jeho vnímání, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a neprodleně volá lékařskou službu první pomoci.
- e) Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, postupuje pedagogický pracovník v souladu s vnitřním řádem školy takto: o události sepiše stručný záznam s vyjádřením žáka (pokud možno zjistí okolnosti), který založí školní metodik prevence do své agendy a vyrozumí vedení školy.
- f) V případě, že žák není schopný pokračovat ve vyučování a není nutné volat lékařskou službu první pomoci, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce žáka a vyzve jej, aby si svěřenou osobu vyzvedl.
- g) Jestliže není zákonný zástupce dostupný, poskytne škola žáku pod vlivem NL veškerou péči a vyrozumí OSPOD, popř. Policii ČR.
- h) Škola splní ohlašovací povinnost zákonnému zástupci o tom, že jeho svěřenec užíval NL ve škole nebo při akcích školy i v případě, kdy je žák schopen výuky.
- i) Škola plní při zneužívání NL oznamovací povinnost OSPOD, popř. Policii ČR.
- j) Z užívání NL ve škole nebo při akcích školy vyvodí škola opatření v souladu s vnitřním řádem školy.
- k) V případě důvodného podezření na intoxikaci žáka může v určitých případech pedagogický pracovník provést orientační test na přítomnost NL (zkouška ze slin, z potu), ze zákona § 16 z.č. 379/2005 Sb. V ostatních případech důvodného podezření může pedagogický pracovník orientační test provést pouze na základě předem získaného souhlasu zákonného zástupce žáka s orientačním testováním žáka na přítomnost NL.

5) Nález návykových látek (NL) ve škole nebo při akcích školy

V případě, kdy pracovníci školy naleznou v prostorách školy NL, postupují takto:

- a) Nalezenou NL nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
- b) O nálezů ihned uvědomí vedení školy a Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky.

- c) V případě časové překážky na straně Policie se z praktických důvodů doporučuje za přítomnosti dalšího pracovníka školy s použitím gumových/latexových rukavic vložit látku do obálky, napsat datum, čas a místo nálezu. Obálku přelepit, přelep opatřit razítkem školy a uschovat do školního trezoru. Zajištěnou látku následně předat Policii ČR.

V případě, kdy pracovníci školy zadrží u některého žáka NL, postupují takto:

- a) Zabavenou látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
- b) O nálezu ihned uvědomí vedení školy a Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky.
- c) O nálezu sepíše stručný záznam (pokud možno zjistí okolnosti, např. datum, čas, svědkové) odkud, od koho má žák NL apod.), který založí školní metodik prevence do své agendy.
- d) O nálezu vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky a informuje zákonného zástupce žáka.
- e) V případě, že je látka nalezena u žáka, který se jí intoxikoval, předají látku zajištěnou výše uvedeným postupem přivolanému lékaři, který se dostaví v případě, že to vyžaduje zdravotní stav žáka. Další postup nutný k identifikaci látky pak zajistí Policie ČR.

V případě, kdy pracovníci školy mají důvodné podezření, že některý z žáků má NL u sebe, postupují takto:

- a) Bezodkladně vyrozumí Policii ČR, zkonzultují s ní další postup a informují zákonného zástupce nezletilého žáka.
- b) Žáka je nutné mít do příjezdu Policie ČR izolovaného od ostatních žáků, ale zásadně pod dohledem. U žáka v žádném případě neprovádějí osobní prohlídku nebo prohlídku jeho věcí.

6) Distribuce návykových látek (NL) v blízkosti školy, ve škole nebo při akcích školy

- a) Jestliže má pracovník školy důvodné podezření, že ve škole, v její blízkosti nebo na akci školy došlo k distribuci NL, musí o této skutečnosti škola vždy vyrozumět Policii ČR.
- b) Jestliže se tohoto jednání dopustila osoba nezletilá nebo bylo namířeno proti osobě nezletilé, vyrozumí škola také příslušného zákonného zástupce a OSPOD.
- c) Pokud v rámci tohoto podezření zajistí pracovníci školy nějakou látku, postupují způsobem popsaným v bodě 5).

7) Šikana – postup při podezření

- a) Konfrontovat svá pozorování s dalšími kolegy, získat informace.
- b) Co nejdříve oznámit své podezření vedení školy, výchovnému poradci, školnímu metodikovi prevence, konzultovat další postup.
- c) Mezi čtyřma očima vyslechnout více nezaujatých svědků, popřípadě konfrontovat svědky mezi sebou.
- d) Získat odpovědi na následující otázky:
 - Kdo je obětí, popřípadě kolik obětí je?
 - Kdo je agresorem, kolik agresorů je? Kdo z nich je iniciátor, kdo aktivní účastník šikanování a kdo je obětí i agresorem?
 - Co, kdy, kde, a jak dělali agresori obětem?
 - K jak závažným agresivním a manipulativním projevům došlo?
 - Jak dlouho šikana trvá?
- e) Spojit se s rodiči případné oběti, konzultovat výskyt nepřímých znaků šikany. Poprosit je o pomoc.
- f) Vyslechnout oběť – citlivě, diskrétně, zaručit bezpečí a důvěrnost informací. NIKDY neřešit problém před celou třídou!
- g) Zajistit ochranu oběti šikany.
- h) Teprve nyní vyslechnout agresory, případně konfrontovat agresory mezi sebou. NIKDY konfrontace obětí a agresorů! Vytipovat nejslabší článek, dovést je k přiznání či vzájemnému obviňování.
- i) Požádat vedení školy o svolání výchovné komise, která zváží další postup.

8) Šikana – postup při vyšetřování

- a) **Odhad závažnosti onemocnění skupiny a rozpoznání zda nejde o neobvyklou formu šikanování:** úkol naplňujeme především prostřednictvím rozhovoru s informátory a oběťmi, nesmí docházet k přímé konfrontaci pachatele a oběti.
- b) **Rozhovor s informátory a oběťmi: po rozhovoru s informátorem následuje rozhovor s oběťmi (ne s podezřelými pachateli):** při rozhovoru s obětí je důležité, aby o tom nevěděli ostatní žáci (je potřeba ochránit ji před možnou pomstou agresorů).
- c) **Nalezení vhodných svědků:** vytipovat členy kolektivu, kteří budou pravdivě vypovídat (vybrat žáky, kteří s obětí sympatizují, kamarádí s ní nebo ji alespoň neodmítají, žáky nezávislé na agresorech, kteří nepřijímají normy šikanování).
- d) **Individuální, případně i konfrontační rozhovory se svědky:** rozhovory zorganizovat tak, aby o nich druzí nevěděli, vyskytnou-li se těžkosti, lze uskutečnit doplňující a zpřesňující rozhovory nebo konfrontaci dvou svědků, vážnou chybou je společné vyšetřování svědků a agresorů. Za zásadní chybu považujeme konfrontaci obětí a agresorů.
- e) **Ochrana oběti.**
- f) **Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi:** je to poslední krok ve vyšetřování, dokud nemáme shromážděné důkazy, nemá smysl vést tento rozhovor, cílem je agresory okamžitě zastavit a ochránit oběti, ale i je samé před následky jejich činů.
- g) **Výchovná komise:** v rámci společného setkání pedagogů a žáka-agresora i jeho rodičů se rozhoduje o výchovných opatřeních.
- h) **Rozhovor s rodiči oběti:** rodiče je třeba informovat o zjištěních a závěrech školy a domluvit se na dalších opatřeních.
- i) **Práce s celou třídou.**
- j) V případě nutnosti zaangažovat OSPOD, popř. Policii ČR.

9) Kyberšikana – postup při vyšetřování

- a) Kyberšikana je specifickým druhem šikany, a proto i zde platí body 7) a 8).

- b) Specifický postup: shromažďovat důkazy o kyberšikaně: ukládat závadné sms zprávy, maily, snímat „obrazovku“ – pořizovat tzv. screenshoty, tisknout a zálohovat.
- c) Pokud není uvedeno na dokumentu, zaznamenat datum i čas objevení kyberšikany.
- d) Po včasném oznámení je možnost sledovat profily či zprávy agresora, a tím nashromáždit indicie vedoucí k jeho vystopování – nechat agresora „uzrát“.

10) Poruchy příjmu potravy

- a) Včasná intervence – sledovat rychlé výkyvy váhy, sníženou výkonnost, zvracení – vše omlouvané nejasnou nebo účelnou argumentací (absence při hodinách Tv.). Sledovat problémy s termoregulací (dlouhé rukávy), náladovost, zhoršující se kvalitu zubů, patologický zájem o diety a zdravou výživu.
- b) Konzultovat postřehy s dalšími pedagogy (zejména učitelé Tv. Pč.), vychovateli.
- c) Zjistit informace u vrstevníků, kamarádů, pozorovat stravovací návyky (obědy ve školní jídelně, svačiny apod.).
- d) V případě nepatrného podezření kontaktovat rodiče, pediatra, poskytnout kontakty na odborné poradenské služby.
- e) Při eventuálním nezájmu nebo nechuti problém řešit ze strany zákonných zástupců kontaktovat OSPOD.

Zpracoval: Mgr. et Bc. Jan Řehoř